

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/78/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1718200180
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Floreková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1718200180.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Magdalény Florekovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcu : X.. F. K., nar. X. X. XXXX, bytom U. XX, N., zastúpený JUDr. Janou Veľas Hlucháňovou, advokátkou, Červeňanského 540, Bytča, proti žalovanej : Š. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom Č. XXX, N., zastúpená JUDr. Pavlom Polakovičom, advokátom, Detvianska č. 14, Bratislava, o vrátenie užívacieho práva k bytu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 15. 4. 2021 č.k. 43C/10/2018 - 343, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej z m e ň u j e tak, že žalobu žalobcu z a m i e t a.

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1/ Uvedeným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi vracia užívacie právo k bytu č. XX/X. poschodie, vchod č. XX na U. B., v bytovom dome súp. č. XXXX, postavený na pozemkoch parcela registra „C“ č. XXXX/X, parc.č. XXXX/X a spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu o veľkosti XXX/XXXXXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, vedený Okresným úradom Pezinok, katastrálnym odborom, obec N. pre kat. územie N.. Vo zvyšku (žalobca sa domáhal tiež uloženia povinnosti žalovanej vyhotoviť a vydať mu kľúče od predmetného bytu) žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2/ V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z výpisu z katastra nehnuteľností LV č. XXXX zo dňa 15.04.2021 k.ú. N. zistil, že F. K. a Š. K. r. l., sú na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu C. XXXX/XX vedení v katastri nehnuteľnosti ako bezpodieloví spoluvlastníci bytu č. XX, X. poschodie, vchod XX na U. B.. č. XX v N..

3/ Z rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 10C 295/2013 zo dňa 11.12.2013 právoplatný a vykonateľný dňa 01.02.2014, mal súd prvej inštancie za preukázané, že bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu bolo z dôvodu, že žalovaná získala oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti, zrušené.

4/ Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie po právnej stránke oprel o ust. § 146 ods. 2 Obč. zák., v zmysle ktorého, ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násillia alebo hrozby takéhoto násillia vo vzťahu k manželovi alebo blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo k bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, prípade z jeho užívania úplne vylúčiť.

5/ Pri svojom rozhodovaní súd prvej inštancie vychádzal z definície násillia ako úmyselného použitia fyzickej alebo psychickej moci, proti osobe alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu. Násillie

znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom spôsobuje ujmu druhému človeku. Násilie je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického nátlaku. Násilie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násilie môže mať rovnako silné následky. Psychické násilie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanedáva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím. Pojem násilie ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15.októbra 2012, sp. zn. 5MCdo 10/1012).

6/ Ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. umožňuje obmedziť alebo úplne vylúčiť užívacie právo jedného z manželov k bytu, ktorý je predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov vtedy, ak vo vzťahu k manželovi alebo blízkej osobe, ktorá býva v spoločnej domácnosti, dochádza k fyzickému násilliu alebo psychickému násilliu, resp. k hrozbe takýmto násillím. Pri uplatňovaní tohto ustanovenia je potrebné vychádzať aj z pojmov uvedených v trestnom zákone; podľa § 215 ods. 1 písm. a) trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby sa dopúšťa ten, kto týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie najmä bitím, kopaním, údermi, spôsobovaním rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násillnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie, alebo obmedzuje jej bezpečnosť.

7/ Nezniesiteľnosť spolužitia v dôsledku fyzického či psychického násillia teda musí mať značnú intenzitu, musí byť spôsobilá natoľko znížiť kvalitu spolužitia v spoločnom byte, že toto spolužitie bude možné objektívne považovať za nezniesiteľné. Existencia konkrétneho fyzického či psychického násillia, resp. hrozby takýmto násillím musí byť v konaní náležite preukázaná. Dôkazná povinnosť zaťažuje toho z manželov, voči ktorému násilie či hrozba násillím smeruje, pričom musí byť preukázané, že medzi fyzickým či psychickým násillím, resp. hrozbou takýmto násillím a nezniesiteľnosťou spolužitia v spoločnej domácnosti existuje príčinná súvislosť. Vylúčenie spoluvlastníka z užívania spoločného bytu je výnimočným, krajným riešením, ak nebude možné doceliť zamedzenie násilliu iným spôsobom.

8/ V prejednávanej veci nespornou skutočnosťou je, že strany sporu sú manželmi, predmetný byt majú z dôvodu zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jeho následného nevyporiadania v lehote troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo bezpodielové spoluvlastníctvo zrušené, v podielovom spoluvlastníctve o veľkosti podielov každý 1 - ici. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou v čase, kedy žili v spoločnej domácnosti pretrvávajúce dlhotrvajúce nezhody v partnerskom vzťahu. Strany sporu žili ako manželia spolu 51 rokov, pričom v konaní mal súd za preukázané, že vzťahy medzi účastníkmi boli a sú veľmi vyhrotené a to podľa názoru súdu hlavne z dôvodu spolužitia účastníkov a ich dcéry X.. A. C. v spoločnom byte účastníkov už približne 30 rokov, ale taktiež aj z dôvodu vzájomných pováh účastníkov. Žalobca bol rozhodnutím súdu vylúčený z užívania spoločnej nehnuteľnosti, z ktorej sa dobrovoľne odsťahoval a momentálne žije samostatne v prenajatom byte v meste D.. Žalobca žalovanú nenavštevuje, o vstup do bytu sa počas celej doby vylúčenia z užívacieho práva nepokúšal. Napriek častým konfliktom a podaným trestným oznámeniam a konaniam vo veci občianskeho spolunažívania sa od doby vylúčenia z užívacieho práva k predmetnému bytu uvedené skutočnosti neopakovali a medzi stranami sporu k nezhodám nedochádzalo. Súd mal za preukázané, že odo dňa odsťahovania sa žalovaného z bytu nebola viac zavolaná policajná hliadka z dôvodu hádky, či iného konfliktu medzi stranami sporu. V súčasnosti žalobca predmetný byt neobýva, avšak stále má právo z titulu spoluvlastníka tento užívať. Žalobca býva v prenajatom byte v meste D., kde mu s nájmom a potrebnou pomocou pomáhajú jeho súrodenci a rodinní príslušníci. Vstupu do predmetného bytu sa žalobca v posledných rokoch nedomáhal; najmä odo dňa právoplatnosti rozsudku, ktorým bol vylúčený z užívacieho práva bytu, žalobca byt nenavštívil, žalovanú nevyhľadal, osobne sa s ňou úmyselne nestretol a k žiadnym vzájomným konfliktom nedošlo. Žalobca žalovanú kontaktoval len prostredníctvom mobilného telefónu a SMS v deň jej sviatkov, alebo sviatočných dní.

9/ Z výpovedí svedkov, dcéry strán tohto sporu a jej priateľa, nemal súd prvej inštancie preukázanú existenciu psychického, alebo fyzického násillia. Vzájomné vzťahy medzi stranami sporu nie sú dobré, avšak vylúčenie užívacieho práva k nehnuteľnosti je vážnym zásahom do vlastníckeho práva, kde pri preskúmaní intenzity vzájomného agresívneho správania za posledné obdobie súd prvej inštancie nemal za to, že by ho bolo potrebné a možné naďalej obmedzovať. V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že agresívne správanie žalovaného voči žalobkyni, či ich spoločnej dcére, by bolo tak závažné, že by bolo potrebné rozhodnutím súdu vylúčiť žalovaného z užívania spoločnej nehnuteľnosti,

ktorú v čase rozhodnutia súdu aj tak neužíva. Počas konania bolo preukázané, že aj trestné konania, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie o vylúčení z užívania žalobcu z predmetného bytu, boli zastavené resp. žalovaný nebol nikdy právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu resp. priestupkovo sankcionovaný z dôvodu vyhrotených vzťahov so žalovanou.

10/ Súd prvej inštancie prihliadol aj na život žalobcu po vylúčení z užívania spoločnej nehnuteľnosti strán sporu a zistil, že žalovaný sa násilného resp. protiprávneho konania v ostatnom čase nedopustil. Navyiac v konaní predložil žalobca aktuálny znalecký posudok vypracovaný Forenza - znalecká organizácia psychiatrická spol. s r. o., pre posúdenie zdravotného stavu, z ktorého vyplýva, že nie je duševne chorý, duševná choroba v zmysle psychózy nebola zistená. Z psychiatrického hľadiska je možné konštatovať, že prejavy násillia a agresie nie sú dominantnou črtou jeho osobnosti. Žalobca dodržiava životospávu, neobjavili sa ďalšie mozgové príhody (krvácania do mozgu), takže v súčasnosti je možné konštatovať, že stav kognitívnych - poznávacích funkcií - je primeraný veku 82 rokov, o čom svedčí aj 1. augusta 2019 prevedený test s názvom MMSE, ktorý nepreukázal kognitívnu poruchu.

11/ V tomto konaní, ako aj v predchádzajúcich konaniach a rovnako ako aj zo zastavených trestných konaní jednoznačne vyplýva, že ak sa strany sporu vrátia k spoločnému bývaniu vo svojom dvojizbovom byte, je vysoký predpoklad toho, že medzi nimi bude dochádzať ku konfliktom, ktoré sú častokrát podnecované aj správaním ich spoločnej dcéry. Súd prvej inštancie však pri svojom rozhodovaní prihliadol na aktuálnu situáciu v čase vyhlásenia rozsudku, kedy bolo jednoznačne preukázané, že nie je možné využiť výnimočný inštitút vylúčenia užívacieho práva z nehnuteľnosti, keďže momentálne k žiadnym násillnostiam zo strany žalobcu voči žalovanej nedochádza. Z minulosti nebolo preukázané žiadne správanie žalobcu voči žalovanej, ktoré by malo znaky trestnoprávneho konania. Ich vzájomné negatívne vzťahy je možné zlepšiť aj iným spôsobom ako vylúčením z užívacieho práva z nehnuteľnosti a to ukončením konania o rozvod manželstva, ktoré momentálne prebieha a vyporiadaním ich spoločného majetku, ktorý sa javí ako dostatočný (strany sporu vlastní 2 izbový byt na U. B. v N. a rekreačnú chalupu upravenú na celoročné bývanie spolu s príľahlým pozemkom) na to, aby si jeho speňažením mohli strany sporu dovoliť kúpu samostatných bytových jednotiek.

12/ V prípade zamietajúceho výroku, týkajúceho sa tej časti žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal vyhotovenia a vydania mu kľúčov od predmetnej nehnuteľnosti, dospel súd prvej inštancie k záveru, že každý z podielových spoluvlastníkov si musí zabezpečiť možnosť vstupu do nehnuteľnosti na svoje náklady. Nemožno od jedného spoluvlastníka na úkor druhého bez proti plnenia vo forme úhrady nákladov vyžadovať, aby zo svojich prostriedkov bez nároku na ich vrátenie vyhotovila žalovaná pre žalobcu kľúče, uhradila ich vyhotovenie a odovzdala žalobcovi. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol.

13/ O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie na základe ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP; žalobca mal vo veci plný úspech, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, keď zamietnutú časť žaloby považoval súd za stratu v súdnom spore v zanedbateľnom rozsahu.

14/ Uvedený rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná, keď jej odvolanie zjavne smerovalo proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel a proti výroku o trovách konania. Žalovaná navrhovala v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu žalobcu zamietnuť a priznať jej náhradu trov celého konania. V odvolaní žalovaná poukazovala na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol (bod 30), že strany sporu sú manželmi, avšak žalovaná súdu doložila rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/338/2010, že účastníci sú rozvedení. Ďalej upozornila na konštatovanie MUDr. Martišovej a MUDr. Seča v ich znaleckom posudku, že „pobyt obvineného na slobode by mohol byť potencionálne nebezpečný pre jeho manželku a dcéru“. Podľa uznesenia Okresného súdu Pezinok sp. zn. 3T 264/2012 zo dňa 16. 1. 2013 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené, nakoľko nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný (bol v stave vystupňovaného afektu na báze organickej poruchy osobnosti). Znalecký ústav Centrum duševného zdravia s.r.o. v podanom písomnom znaleckom posudku č. 148/2012 zo dňa 28. 6. 2012 o.i. v závere posudku uviedol, že pobyt druhého manžela na slobode by mohol byť pre spoločnosť nebezpečný s psychiatrického hľadiska, pokiaľ by dochádzal do kontaktu s osobami, s ktorými je v konflikte - s manželkou a dcérou. Žalobca proti rozhodnutiu o zastavení trestného konania odvolanie nepodal. Podľa znaleckého posudku MUDr. Martišovej a MUDr. Seča č. 49 a č. 59/09 z 23. 10. 2009 obvinený nie je schopný reálne chápať zmysel trestného konania - chápe ho bludne. Je potencionálne nebezpečný pre manželku a dcéru. Je postačujúca ochranná psychiatrická liečba ambulantnou formou. Podľa psychiatrického posudku MUDr. Soboliča, MUDr. Mészarošovej u obvineného je prítomná organická

zmena osobnosti, prejavujúca sa príznakmi vyššie uvedenými a bez liečby psychofarmakami je vysoké riziko pokračovania porúch správania, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie.

15/ Podľa psychiatrického posudku č. 38/2019, predložený žalobcom, „medzi psychotické poruchy patrí napr. psychotická porucha myslenia - bludy - osoba si myslí niečo iné ako je pravdivé, osobu nemožno presvedčiť logickými dôkazmi, osoba nie je schopná korekcie myslenia. Zároveň žalovaná vyjadrila v odvolaní svoje presvedčenie, že žalobca trpí psychotickou poruchou, čo vyvodila z odpovedí žalobcu počas jeho výsluchu na Okresnom súde v Žiline, kde tvrdil, že nie je rozvedený, hoci mu bol doručený rozvodový rozsudok, proti ktorému aj podal odvolanie; ďalej tvrdil, že posledné 4 roky nebol u psychiatra, napriek posudku psychiatra č. 38/2019, doc. MUDr. Dóci, PhD., žalobca tvrdil, že od r. 2009 nebol liečený psychofarmakami, len mu dcéra dávala lieky, ktoré on ale vyplŕval; otázku, či by bol ochotný podstúpiť znalecké dokazovanie psychiatrom označil žalobca za nemiestnu hlúpu otázku a odpovedal, že nie; zotrval na tvrdení, že sa nikdy agresívne nechoval, ale zastavenie trestného stíhania na Okresnom súde v Pezinku hovorí niečo iné; že robí všetko pre to, aby sa do bytu dostal; že podá oznámenia na NAKA, aby preverili postup korupcie či už advokátov, sudcov, policajta; tiež tvrdil, že sa od r. 2009 manželke nikdy nevyhrážal avšak žalovaná na pojednávaní dňa 15. 4. 2021 prečítala výhražnú sms správu, ktorú dostala z neznámeho čísla telefónu, v ktorej je o.i. zo dňa 23. 12. 2020 uvedené : „...mala si dôvod plakať za ortieľ, čo vás čaká po.“

16/ Podľa názoru žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie nedáva konzistentné odpovede na rozhodujúce otázky potrebné na posúdenie veci. Rozhodnutie súdu považuje za zjavný omyl či exces, vybočujúci z právnej praxe. Žalovaná ma zo žalobcu strach, svojimi výrokmi ako aj správaním žalovanú psychicky týra, čo podľa názoru žalovanej má viesť k jej zabitiu. Žalovanú chráni výlučne len rozhodnutie súdu, ktorým sa žalobca doteraz spravoval. V prípade, že sa dostane do blízkosti žalovanej, podľa relácie znalcov žalobca stráca zábrany a žalovaná sa obáva útoku na jej život. Žalovaná tiež v odvolaní uviedla, že v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia so zákazom približovania sa žalobcu k jej osobe na viac ako 15 metrov, ktorý súd prvej inštancie zamietol ako nedôvodný; konanie je vedené pod sp. zn. 8C/20/2021, proti rozhodnutiu je podané odvolanie. Žalovaná dodala, že má záujem na vyporiadaní podielového spoluvlastníctva predmetného bytu, ktorý užíva ona a celoročne obývateľnú chatu tak, aby byt zostal jej a chata žalobcovi. Avšak podľa vyjadrenia žalobcu prostredníctvom jeho advokátky on s takým riešením nesúhlasí a trvá na tom, aby sa žalobca dostal do bytu. Žalovaná poznamenala, že považuje za chybu, keď v rozhodnutí, ktorým súd vylúčil žalobcu z užívania bytu, absentuje uvedenie doby, na ktorú je ohraničené. Osobitne nesúhlasila s výrokom o trovách konania, s tým, že bola v konaní aj ona čiastočne úspešná, keďže časť žaloby žalobcu bola zamietnutá. Dodala, že v napadnutom rozsudku je správne predmetný byt označený ako byt č. XX na X. poschodí, avšak v zápisnici z pojednávania bol byt označený s uvedením nesprávneho poschodia.

17/ Na odvolanie žalovanej sa písomne vyjadril žalobca tak, že podľa jeho názoru, je potrebné odvolanie žalovanej odmietnuť, nakoľko v ňom neuviedla žiadny konkrétny odvolací dôvod; žalobca sám sa plne stotožňuje s napadnutým rozhodnutím, považuje ho za vecne správny a riadne a presvedčivo odôvodnený. Žalovaná v odvolaní opakovane uvádza ničím nepodložené tvrdenia o nebezpečnosti žalobcu, poukazuje na neaktuálne znalecké posudky, na udalosti, ktoré sa údajne mali odohrať pred viac ako 10 rokmi. Žalovaná ako laik nie je oprávnená skúmať a prehodnocovať závery znaleckej organizácie FORENZA - znalecká organizácia psychiatrická spol. s r.o., znalecký posudok č. 38/2019. Voči uvedenému posudku žalovaná v priebehu konania nevzniesla včas žiadnu relevantnú výhradu, až na pojednávaní dňa 12. 10. 2020 voči nemu vzniesla svoje laické pripomienky, ktoré ale nepostačujú na spochybnenie záverov znalca. Žalovaná na pojednávaní dňa 15. 4. 2021 prečítala údajnú výhražnú sms správu od žalobcu, z obsahu tejto správy však žiadna vyhrážka či hrozba nevyplýva. Žalovaná podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol zamietnutý, čo preukazuje, že žalobca pre žalovanú ani v teoretickej rovine nepredstavuje akúkoľvek hrozbu. V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by správanie žalobcu voči žalovanej odôvodňovalo vylúčenie žalobcu z užívania spoločnej nehnuteľnosti. Aj trestné konania, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie o vylúčení z užívania bytu boli zastavené, resp. žalobca nebol nikdy právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu či priestupkovo sankcionovaný. Z minulosti nebolo preukázané žiadne správanie žalobcu voči žalovanej, ktoré by malo znaky trestnoprávneho konania; dôvody na vylúčenie žalobcu z užívania spoločných nehnuteľností teda neexistujú. Pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru, že podané odvolanie má všetky zákonom požadované formálne náležitosti, je žalobca názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny.

18/ Na vyjadrenie žalobcu sa písomne vyjadrila žalovaná tak (č.l. 386 spisu), že na svojich dôvodoch v odvolaní zotrváva, naopak tvrdenia žalobcu sú bez akéhokoľvek podkladu, žalobca úmyselne skresľuje fakty, jeho vyjadrenia sú produkované účelovo, tak aby zaviedli súd.

19/ Ďalšie vyjadrenia, ktoré by reagovali na vzájomné podania, strany sporu neučinili; na výzvu odvolacieho súdu ohľadom aplikácie ust. § 149 ods. 4 CSP obe strany sporu uviedli, že sú názoru, že dotknutá nehnuteľnosť - dvojizbový byt č. XX/X.poschodie v N., na U. B.. XX patrí do podielového spoluvlastníctva účastníkov konania, s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu každého z nich v 1-ici.

20/ Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu žalovanou podaného odvolania, v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP (t.j. vo vyhovujúcom výroku rozsudku a výroku o trovách konania), na ústnom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1, 2 CSP), na ktorom sa strany sporu vyjadrili k aplikácii ust. § 149 ods. 4 CSP, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné; rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21/ Predovšetkým ako žalobca tak aj žalovaná svoju argumentáciu v spore založili na právnom závere, že (hoci v katastri nehnuteľností sú stále vedení ako bezpodieloví spoluvlastníci označeného bytu č. XX/X. poschodie, vchod č. XX na U. B.. C. N.) sú podielovými spoluvlastníkmi predmetného bytu, a to každý v spoluvlastníckom podiele 1-ice, nakoľko po tom, ako Okresný súd Pezinok svojím rozsudkom sp. zn. 10C 295/2013 zo dňa 11.12.2013, právoplatným a vykonateľným dňa 01.02.2014, zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo manželov - strán sporu (z dôvodu, že žalovaná získala oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti), nedošlo v lehote 3 rokov od zániku BSM medzi manželmi k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM, a rovnako ani jeden z nich nepodal na súd návrh na jeho vyporiadanie.

22/ Podľa § 146 ods. 2 Obč. zák., ak súd z dôvodu fyzického alebo psychického násillia alebo hrozby takého násillia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

23/ V konaní nebolo sporné, že žalobca bol na základe právoplatného súdneho rozhodnutia (rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 26. 6. 2014 č.k. 8C/173/2009 - 831 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 5. 2015 č.k. 5Co/736/2014 - 927) vylúčený z užívania dvojizbového bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu, na U. B.. Č.. XX, v N.. Odvolací súd na námietku žalovanej v odvolaní poznamenáva, že označenie dotknutého bytu uvedením nesprávneho poschodia (ako byt č. XX nachádzajúci sa na X. poschodí), keď podľa výpisu z LV č. XXXX pre kat. úz. N. (č.l. 12 spisu) ide o byt č. XX na X. poschodí, nespôsobuje zmätočnosť napadnutého súdneho rozhodnutia (o vrátení užívacieho práva k bytu); byt je bez ohľadu na uvedenú chybu v rozhodnutí súdu dostatočne konkretizovaný, nevzniká riziko jeho zámieny s inou nehnuteľnosťou (s iným bytom), nie je sporné, o užívacom práve ku ktorému bytu súd rozhodoval.

24/ V predmetnom súdnom spore riešil súd prvej inštancie otázku navrátenia užívacieho práva, súvisiacu s existenciou domáceho násillia, v situácii, kedy domáce násillie v zmysle ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. viedlo až k vylúčeniu žalobcu (druhého manžela), ako agresora, z užívania spoločnej nehnuteľnosti - bytu; byt v čase, kedy súd rozhodoval v pôvodnom konaní o vylúčení X.. F. K. z užívania bytu, patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, žalobcu a žalovanej. Nutno podotknúť, že manželstvo žalobcu a žalovanej po právnej stránke naďalej trvá; Okresný súd v Pezinku svojím rozsudkom zo dňa 26. 9. 2017 č.k. 5C/338/2010 - 170 manželstvo účastníkov konania rozviedol; tento rozsudok ale X.. F. K. včas napadol odvolaním, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté.

25/ Bolo už uvedené, že ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. upravuje možnosť súdu riešiť problematiku užívania nehnuteľného majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v prípade, ak jeden z bezpodielových spoluvlastníkov, teda jeden z manželov, fyzicky alebo psychicky týra druhého manžela. Ide o možnosť domáhať sa, aby súd na návrh jedného z manželov obmedzil užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, prípadne ho z užívacieho práva vylúčil. Manžel, ktorý podá návrh na súd v zmysle ust. § 146 ods. 2 Obč. zák., musí preukázať, že došlo k psychickému alebo fyzickému násilliu, resp. že je tu hrozba takéhoto násillia aj v budúcnosti. Zákon zakotvil podmienku, že konanie jedného z manželov musí spôsobiť neznesiteľné

spolužitie, t.j. že pomery v byte alebo dome druhému manželovi a jeho deťom či iným blízkym príbuzným bývajúcim v byte (alebo dome) nedovoľujú byť (dom) pokojne užívať bez strachu o svoju osobu a bez strachu o život a zdravie ostatných členov domácnosti. Keďže súd v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok sp. zn. 8C 173/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/736/2014 mal zákonné podmienky v zmysle ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. za splnené, rozhodol o vylúčení žalobcu z užívania spoločnej nehnuteľnosti patriacej v tom čase do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vylúčenie z užívania domu či bytu znamená, že druhý manžel, a teda stále aj spoluvlastník nehnuteľnosti, túto nemôže vôbec užívať; v podstate znamená pre agresora zákaz vstupu do bytu (domu). Právo v takomto prípade poskytuje ochranu slabšej strane, a to aj za cenu zásadného zásahu do vlastníckeho práva, chráneného ústavou.

26/ Takéto rozhodnutie teda predstavuje zásadný zásah do (spolu) vlastníckych práv, tento zásah je však odôvodnený tým, že ešte viac ako (spolu)vlastnícke právo je nutné chrániť život a zdravie druhého manžela (prípadne spolužijúcich členov rodiny). Úplné vylúčenie z užívania nehnuteľnosti (či obmedzenie užívania) ale neznamená, že trvá navždy. Hoci to priamo z ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. nevyplýva, je potrebné vyvodiť, že ak sa zmenia pomery (agresor sa napr. úspešne podrobí liečbe) a ak existujú predpoklady na obnovenie (nekonfliktného) spolužitia v nehnuteľnosti, môže súd na návrh niektorého z manželov zrušiť či už obmedzenie alebo úplné vylúčenie z užívacieho práva druhého manžela.

27/ Ako vyplýva z citovaného ust. § 146 ods. 2 Obč. zák., aplikácia tohto ustanovenia predpokladá, že nehnuteľnosť, z užívania ktorej má byť jeden z manželov obmedzený či vylúčený, je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. V súdnej právnej veci strany sporu sú naďalej manželmi - ich manželstvo doposiaľ nebolo právoplatne rozvedené; predmetný byt pôvodne patril do ich bezpodielového spoluvlastníctva, avšak toto bezpodielové spoluvlastníctvo zaniklo, nakoľko bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 11. 12. 2013, sp. zn. 10C 295/2013, právoplatným a vykonateľným dňa 01.02.2014. Následne v zákonnej lehote 3 rokov od zániku BSM v zmysle § 149 ods. 4 Obč. zák. nedošlo k jeho vyporiadaniu ani dohodou manželov a rovnako tak v 3-ročnej lehote ani jeden z nich nepodal na súde návrh na jeho vyporiadanie. Márne uplynutie 3-ročnej lehoty malo za následok, že nastúpila nevyvrátiteľná právna domnienka uvedená v § 149 ods. 4 Obč. zák., t.j. že žalobca a žalovaná sa stali podielovými spoluvlastníkmi predmetného bytu, každý vo veľkosti 1-ice. Z toho odvolací súd vyvodil záver, že žalobcovi nemožno na základe ním podanej žaloby úspešne „vrátiť“ užívacie právo k predmetnému bytu, nakoľko označený byt už nie je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (ale je v podielovom spoluvlastníctve). Existenciu majetku v právnom režime bezpodielového spoluvlastníctva odvolací súd považuje za jednu zo zákonných podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby mohol súd rozhodnúť o žalobe o zrušení vylúčenia z užívania nehnuteľného majetku v zmysle § 146 ods. 2 Obč. zák.

28/ Nezhody ohľadom užívania majetku v podielovom spoluvlastníctve umožňuje zákon riešiť iným spôsobom, napr. jeho zrušením a vyporiadáním (§ 141, § 142 Obč. zák.). Podľa odvolacieho súdu teda neboli splnené podmienky na rozhodovanie o zrušení vylúčenia žalobcu z užívania označeného bytu, a to v dôsledku skutočnosti, že predmetný byt už nepatrí do právneho režimu majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Z uvedeného dôvodu odvolací súd potom neskúmal, tak, ako súd prvej inštancie, či medzi stranami sporu došlo k zmene pomerov, a teda či sú alebo nie sú splnené predpoklady na obnovenie spolužitia účastníkov konania v byte, ako to tvrdil žalobca. Prípadnú zmenu pomerov považoval odvolací súd za irelevantnú, keďže byt už nie je predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v zmysle § 146 ods. 2 Obč. zák. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď nevzal do úvahy skutočnosť, že užívacie právo, ktorého vrátenia sa žalobca domáhal, sa týkalo nehnuteľnosti, ktorá už v čase podania žaloby netvorila predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ale sa stala predmetom podielového spoluvlastníctva strán sporu.

29/ Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej zmenil podľa § 388 CSP, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

30/ O trovách celého konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a v konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

31/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).